

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXV (29)

Štev. (No.) 36

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

9. septembra 1976

Strankarske konvencije v ZDA

(Dopis iz New Yorka)

Kdor konvencij obeh glavnih ameriških strank ni videl, si tega sijaja in pompa ne more predstavljati. Konvencija, kot jo imamo tu v mislih, ni kak „dogovor“ kakor to besedo tolmači Slovenski pravopis, marveč veliko zborovanje ali kongres, ki ga stranka priredi vsaka štiri leta, da bi na njem izbrala svojega kandidata za predsednika in podpredsednika najmočnejše države na svetu. V svesti si te velike naloge daje stranka konvenciji značaj najvišje demokratične funkcije v svobodni družbi in jo obda z veliko pestrostjo in nenavadnim, skoraj pretiranim pompom in slovesnostjo. Marsikaj se evropskemu človeku zdi teatralno in po poceni okusu. Celo konvencije same se mu utegnejo zdeti odveč: toda povprečen Amerikanez na široko bi bil vsaka štiri leta za mnogo prikrajsan, če bi mu vzeli konvencije, posebno še sedaj, ko jih milijoni in milijoni gledajo in uživajo na svojih televizijskih aparatih.

So pa to res ogromne prireditve, če pomislimo, da demokratična stranka skliče na konvencijo nič manj kot 3009 delegatov, katere so si v večini držav posamezni kandidati pridobili zase že na primarnih volitvah, o katerih sem poročal zadnjič. Republikanska stranka je manjša, vendar se jih na konvenciji zbere vsega 2259 delegatov. Pa se konvencij želi udeležiti tudi mnogo drugih političnih ljudi. Za take ogromne množice je treba najti ogromnih zborovalnih prostorov in izbrati mesta z zadostnim številom hotelov, da se množice spravijo pod streho za cele štiri dni zborovanj.

Demokratična stranka je imela konvencijo v mestu New Yorku, ob krasnem, ne preveč vročem vremenu sredi julija. Po poročilih časopisja so bili udeleženci — cenili so jih na več kot 10.000 — silno zadovoljni z gostoljubno prijaznostjo Newyorčanov. Ogromno zborovanje je potekalo v najlepšem redu brez slehernega incidenta. To je bila posledica izredne sreče, ki jo je stranka doživela s tem, da se je v njenih vrstah pojavil mož, bivši guverner države Georgia na globokem jugu, ki je s svojimi odlično izbranimi sodelavci kar potegnil za seboj v ogromnem valu politično mišljenje velikega dela ljudstva in si med svojimi tekmeči nesporno priboril daleč prvo mesto s trdim in doslednim delom med kampanjo primarnih volitev. Na konvencijo je prišel s številom delegatov-volivcev, ki je daleč presevalo predpisano večino in je bil izbran pri prvem glasovanju. James (Jimmy) E. Carter je globoko veren baptist; redno prebira Sv. pismo, in se tega ne brani javno priznati. Po političnem prepričanju stoji nekako na sredi (raje nekaj proti desni) demokratične ideologije, bil je doslej povsem odmaknjen od vseh škandaloznih dogodkov v Washingtonu (kar je velik plus) in kaže izredno politično inteligentnost, s pomočjo katere je zadel v srčiko ljudskega čustvanja in hotenja.

Kot močan magnet je združil v enem zamahu dotlej bridko razbito stranko in pripomogel, da se je konvencija odigrala res briljantno. Po skrbnem izbiranju si je postavil ob stran senatorja iz Minnesote Walterja Mondale za podpredsedniškega kandidata. Ta velja med senatorji na splošno za najbolj brihtnega, je odlični govornik in je — liberalec (v ameriškem pomenu besede), kar je važno zaradi uravnoteženja tike in zagotovitve podpore od strani liberalcev, ki jih je med demokrati lepo število. Je socialno usmerjen mož in ga je javnost na široko ugodno sprejela. Zraven tega je iz Urednjega zahoda, iz farmarskega okrožja v Minnesoti, kjer je bilo nekoč v St. Paulu središče za vzgojo slovenskih duhovnikov, ki so mnogo storili za širjenje vere in dosegli v Jakobu Trobcu škofovsko čast.

Republikancem ni šlo tako po sreči kot demokratom. Predsednika Geralda

STRAH PRED RESNICO

JUGOSLOVANSKI TISK IN SVOBODA TISKA

Ni prazna fraza tisto zatrnilo, ki pravi, da je tisk velesila. Moč, ki jo vsebujejo moderna obveščevalna sredstva v ustvarjanju javnega mnenja in v reakciji, ki jo morejo izzvati v javnosti je tolikšna, da ni vlade na svetu, ki tisku (pa seveda radiu in televiziji), ne bi posvečala stalne velike pozornosti.

ZLORABLJANJE IN ZATIRANJE

Če hočemo resno pregledati položaj tiska v današnjem svetu, moramo priznati, da svoboda tiska prestaja hude čase. Res je, da obstaja mnogo držav, kjer je položaj obveščevalnih sredstev, če ne že idealen, vsaj sprejemljiv. A prav tako so kaj številne države, kjer je tisk ali zatiran, ali se ga zlorablja.

Mnoge zahodne, demokratične države, niso zmožne na tem področju napraviti reda. Navidezna izredna svoboda tiska je le kulisa, za katero se skriva potvarjanje resničnosti. V nekaterih primerih je to le neodgovorno poročanje, senzacionalizem, napihovanje malenkostnih stvari, ali neetično obveščanje o malenkostnih ali osebnih zadevah. V drugih primerih pa je potvarjanje resnice v službi posameznih ideologij. To se tako pogosto dogaja, da nepoučeni bralci postopoma nasledajo lažnim dejstvom in si ustvarijo o določenem položaju popolnoma napačno sliko. Imenujemo le pretežno levčarsko poročanje o dogodkih v latinski Ameriki, napadanje časopisja nekaterih demokratičnih režimov, ali poročanje o mednarodnih konfliktih (Vietnam, Libanon, Angola, Koreja...), ali poročanje o položaju v Cerkvah, ko se v napihovanju malenkostnih nasprotij (pa naj gre za „kontestacijo“ ali za „tradicionalizem“) išče le škandal in škodo ustanovi.

Po drugi strani pa vidimo, kako dosledno vsi totalitarni režimi, in zlasti komunistični, zatirajo vsak poizkus svobodnega izražanja. V teh državah so sploh vsa obveščevalna sredstva v službi vlade oziroma stranke, in sploh ni govora o svobodnem ali objektivnem poročanju. Strah pred resnico, ki bi pokazala režim in njegova dela v pravi luči, je tolikšen, da se nad tem področjem izvaja najstrožja kontrola, medtem ko se ogromna denarna sredstva namenja lažni propagandi. V teh primerih režimska roka sega preko čisto obveščevalnih sredstev, in prehaja tudi na knjige, kino, gledališče in druga področja. Celotno obveščevalno polje je v službi ideologije; v primeri komunističnih režimov tudi v službi dialektičnega materializma in pride včasih tako daleč, da, kot v primeru Sovjetske zveze, ne dovoli tiskanja in razmnoževanja Svetega pisma, katerega smatra za „sovražno propagando.“

Forda se drži Nixonova dediščina, ki jo je s prezgodnjim pardoniranjem Nixonu zelo poslabšal. Ne kaže voditeljskih sposobnosti, je neokreten, slab govornik in agitator. Ima pa v svojih rokah eno veliko prednost, ki ji ga ni para — moč Bele hiše. V prejšnjem poročilu Svobodni Sloveniji sem zato napovedal, da ne bo imenovan za kandidata njegov tekmeč Ronald Reagan, ampak Ford. Tako se je tudi zgodilo. A izid glasovanja na konvenciji v Kansas City (Missouri) sredi avgusta je izkazal moralno zmago Reaganu. Kajti razlika med obema kandidatom je znašala le dobrih 100 glasov pri 2259 delegatih, kar je za aktivnega predsednika po glasovih sicer zmaga, a zmaga 50:50 pri tako neenakem tekmovanju se komaj more imenovati zmaga. Konvencija je bila zaradi takega razcepa stranke zelo burna, bojna glasovanja so se vrstila, a vedno je z majhno večino dobivala bitko Bela hiša. Ford take „zmage“ gotovo ne more biti preveč vesel, a dosegel je imenovanje. Hud boj se je bil za predlog Reaga-

JUGOSLOVANSKA TAKTIKA

Od nastopa komunističnega režima, je tudi v Jugoslaviji bila zadnja ura svobodi tiska. Vse informacije so pod direktno partijsko kontrolo. Maloštevilni verski tisk, edini, ki ni direktno v službi partije, je v stalnih težavah, in njegovo pisanje nikakor ne sme presežati izključno religiozne tematike.

A beograjski režim skuša nadzirati tudi poročanje o notranjih razmerah v zunanjem svetu. To mu uspe delno potomo lastne agencije Tanjug, in nove mednarodne agencije „neuvrščenih“. Kar pa se tiče tujih agencij in poročanja tujih dopisnikov, ti naletavajo na vedno večje težave s policijskim nadzorstvom.

Pred kratkim je dopisnik zapadnonemške Sueddeutsche Zeitung, Olaf Ih-lau objavil seznam zapadnih listov, agencij in televizijskih postaj, katerih dopisniki so stalno napadeni kot „agenti reakcionarnih sil.“ Pogosto jih kličejo na ponižujoče „razgovore“ v državni sekretariat za informacije v Beograd. Med temi našteva: New York Times, Washington Post, agencijo UPI, Reuter in DPA, liste Le Figaro, Guardian, Die Presse, Sueddeutsche Zeitung, Frankfurter Allgemeine Zeitung, pa še švedsko, angleško in nemško televizijo.

Položaj je postal že tako nevzdržen, da so nedavno poslalniki zapadnoevropskih držav pooblastili francoskega poslanika, da v imenu vseh posejude pri jugoslovanskih oblasteh, naj prenehajo z oviranjem delovanja zahodnih dopisnikov. Tudi nemška politika Brandt, Ehmske in drugi so interverirali pri svojih prijateljih v Beogradu, da bi zahodnonemških dopisnikov ne zasledovali na vsakem koraku.

Iz službenega lista, ki izhaja v Beogradu, je razvidno, da so v mnogih številkih objavljeni odloki s katerimi se prepoveduje uvažanje in razširjanje publikacij zapadne Evrope. Tako sta bila uradno prepovedana tednika „L'Europeo“, od 3. 4. iz Milana, „Il Mondo“, št. 19 tudi iz Milana; „Der Spiegel“ od 17. in 24. maja ter 7. junija; „International Herald Tribune“ od 12. maja iz Pariza; vse letošnje številke lista „Katoliški glas“ iz Gorice; londonski „Daily Mail“ od 25. maja; pariški „Le Figaro“ od 25. maja; „Frankfurter Allgemeine Zeitung“ od 14. 6.; londonski „The Times“ od 2. 6.; „Le Monde“ od istega dne itd.

Vse to že smešno preganjanje, pa se seveda izjalovi. Resnica, pa naj je jugoslovanskemu ali drugim totalitarnim režimom všeč ali ne, prej ali slej pride na dan. Tako tudi preganjanje verskega tiska in tujih dopisnikov v Jugoslaviji le razgali vso zlaganost opevane svobode tega komunističnega režima.

novcev, da mora Ford imenovati svojega podpredsednika pred svojo nominacijo, s čimer naj bi se razbila enotnost delegatov za Forda. Igro so zgubili, nato pa tudi imenovanje. Javnost je na tihem pričakovala, da bo Ford ponudil mesto podpredsednika Reaganu in s tem obe bojni grupi združil v enotno stranko. Nič takega se ni dogodilo.

Po splošni sodbi javnega mnenja je izbral namesto tega najbolj neprimerne kandidata v osebi senatorja iz države Kansas Robert Dole-a. Ne samo, da je bil Dole za časa Nixonove nacionalni predsednik republikanske stranke in njegov tesni sodelavec in podpornik ter zagovornik Nixonovih protizakonitih dejanj; je tudi take vrste politik, da ga primerjajo s psom dobermanom, ki človeka redno napade in razgrize. Sumi se, da je Dole dobil to mesto z nalogo, da Carterja (ki naj bi mu bila po javnem mnenju zagotovljena zmaga na glavnih volitvah) napada in razgrize. No, bomo videli!

L. P.

Tome el pueblo conciencia

Ante nuevos hechos de violencia y con motivo de haber desbaratado una instalación subversiva, dedicada a la fabricación de armas para el uso de la guerrilla, fue dado a conocer un comunicado oficial, que en su parte central expresa:

„Una vez más la delincuencia subversiva ha demostrado su origen y trayectoria reñida con el espíritu y el sentir del pueblo argentino. Origen fundado en una ideología extranjera, no acorde con el sano pensamiento criollo. Trayectoria basada en adoctrinamiento y entrenamiento en otros países o, como en este caso, materializado en la fabricación de armas, con aporte de técnicos extranjeros, para segar vidas de ciudadanos argentinos, dedicados al trabajo fecundo. Las organizaciones subversivas concretan sus nombres en términos que posibiliten conseguir adeptos; una, en vocablos queridos como el de 'pueblo' y la otra, en palabras con raigambre histórica; pero no pueden ocultar su ideología.“

„Tome el pueblo conciencia de este hecho como de todos aquellos anteriores que desencadenaron la actual situación: de la muerte de relevantes ciudadanos; de la pérdida de parte del patrimonio nacional; de la campaña de desprestigio de nuestro país, desarrollada en el exterior.“

„Todos éstos ocurrieron y ocurren porque permitimos el ocultamiento de los delinquentes subversivos y su proliferación, ya sea por temor o por no adoptar una posición que siempre fue de argentinos: tomar partido. Convoquémoslos de una vez por todas para terminar con la delincuencia subversiva...“

Nenadni enodnevni obisk nemškega zunanjega ministra v Jugoslaviji

Nemški časopisi so koncem avgusta poročali, da namerava oditi v Jugoslavijo na kratek obisk Hans Dietrich Genscher, zunanji minister ZR Nemčije, ker bi želel osebno razčistiti nekatera preča vprašanja, ki so važna za medsebojne odnose obeh držav. Frankfurter Allgemeine Zeitung z dne 26. avgusta je celo objavila nekaj vprašanj katera naj bi razčistil Genscher na obisku. Najprej bi rad bil na jasnem, kaj moza po konferenci neuvrščenih v Colombo pričakovati Bonn od držav, ki tvorijo to skupnost držav. Dalje bi bilo za Genscherja zanimivo ugotoviti, če je res, kakor krožijo vesti, da so sovjetske ladje zopet dobile dovoljenje za prost vstop v jugoslovanske luke. Prav tako naj bi zanimalo nemškega zunanjega ministra, kako gleda Jugoslavija na porast komunizma v Italiji, ki je že postala sila na državni ravni. Posebej naj bi Genscher načel tudi vprašanje, zakaj jugoslovanske oblasti v trajno in to že dalj časa otežujejo delo dopisnikom nemških časopisov v Beogradu, kar nedvomno škoduje dobrim odnosom med obema državama.

Da je imel članek v Frankfurter Zeitung prav, dokazuje poročilo jugo-

slovanske agencije Tanjug z dne 28. avgusta, ki je bilo objavljeno istega dne tudi v ljubljanskem Delu. Tanjug poroča, da je jugoslovanski zvezni sekretar za zunanje zadeve Minić imel „večurne pogovore v Miločevu s podkanclerjem in zunanjim ministrom Zvezne Republike Nemčije H. D. Genscherjem, ki je prišel na kratek neuradni obisk v Jugoslavijo.“

V nadaljnjem poročilu Tanjuga je navedeno, da se je minister Genscher zelo zanimal za rezultate V. konference neuvrščenih v Colombo, kakor tudi za jugoslovanske ocene o njenem delu in pomenu. Bilo je govora tudi o bližnjem vzhodu, Sredozemlju, o bližnjem zasedanju generalne skupščine OZN in „o nekaterih drugih vprašanjih.“ Minić pa je seveda sprožil vprašanje „o učinkovitosti zatiranja ekstremističnih emigrantskih elementov na ozemlju ZR Nemčije.“

Nemški zunanji minister se je še istega dne vrnil v Nemčijo. Vsekakor je bil njegov neuradni obisk nekaj nenavadnega, in verjetno ne bo ostal brez posledic na eni ali drugi strani, morda tudi na obeh.

„Bog ohrani, Bog obvari...“

(Od našega dopisnika iz Gorice)

Smo v poznem poletnem, skoraj jesenskem popoldnevu. Nedelja. Vrvež ljudi, avtomobili od vsepovsod. Vsi smo radovedni, kaj pravzaprav bo. Kraj je Jašik (Giassico) blizu Krmina v zahodnih Brdih. Lep in širok prostor, nekako veliko obzidano grajsko dvorišče s travnikom. V ospredju lesen oder, odet v črno rumene cesarske zastave. Nad odrom velika slika njegovega apostolskega veličanstva cesarja Franca Jožefa, kralja Ogrske in Češke, grofa poknežene grofije Goriško-Gradišanske, itd., itd. Na odru velik habsburški dvoglavi orel črne barve na rumenem dnu. Na vseh drogovih okoli in okoli spet same cesarske zastave. Spodaj je vse pripravljeno za godbo. Semtertja se sprehajajo časniki in tehniki avstrijske televizije, ki bo vse posnela in je zato poslala dve ekipi, eno iz Bocna ter eno iz Celoveca.

Dan, ki ga prireditelji slavijo, je 18. avgust — seveda 1830. Spominjati pa se hočejo na 18. avgust 1830, rojstni dan presvitlega cesarja. Danes je namreč njegov 146. rojstni dan. Obenem želijo počastiti 128-letnico kronanja.

Preko silnega vrveža in šumenja ter pohajkovanja se nato prinerje reditelji ter razporedijo množico v dva dela. Nagovejo slovesen vstop godbe (za to priliko je nastopila številna muzika iz Tržiča, povečini sestavljena iz mladih godbenikov). Radovedno pričakamo godbenike. V slovesnem sprevedu prikorakajo na slavnostni prostor. Intonirajo slavni „Radecki mars“, ki takoj navdušeno vžge prisotno občinstvo. Ko se

razporedijo na svojih mestih, jih še posebej posname TV.

Kdo so prireditelji? To je gibanje „Mittelevropska kultura“ (Civiltá Mitteleuropea), ki jo v glavnem sestavljajo razni mlajši ljudje iz nizke Furlanije. Za to priliko so izdali posebne lepake z vabilom v štirih jeziki (italijanskem, nemškem, furlanskem in slovenskem) ter ga nalepili po vsej deželi, vključno v mestih Trst, Gorica in Videm. Lepak seveda krasi dvojlavi orol.

Kaj hočejo s tem obujanjem davne preteklosti? Gotovo ne vrniti se v „lepe stare čase“, ki se ne bodo več povrnili. V bistvu gre tu za neko poudarjanje samostojnosti in skupnosti nekdanjih ozemelj, ki so v habsburški Avstriji sestavljale neko duhovno (poleg upravne) enoto. S tem hočejo tudi podčrtati živ čut avtonomije, ki še tli med furlanskimi ljudmi in iščejo tudi plodnih stikov s slovenskim prebivalstvom, ki je nekoč prav v prej omenjenem okviru sodelovalo s Furlani v tem srednjeevropskem prostoru.

Mimo vsakega anahronizma se udeleženci proslave pomenkujejo ob prijetnih kioskih z vabljivimi jedmi in prijetno pijačo. Tu srečaš Slovenca in Italijana, komunista in liberalca, povprečnega uradnika in skoraj ubožanega grofa. Kaj jih vse družijo? Mit ali razočaranje nad sedanostjo? Odgovorimo z italijanskim pesnikom: „Ai posteri l'ardua sentenza!“ (Potomci naj sodijo!) A. B.

ŠKANDAL, KI GA NI BILO TREBA

KAJ HOČE MARCEL LEFEBVRE

Zadnje čase polni prve strani svetovnih dnevnikov afera, ki je nastala okoli francoskega škofa msgr. Lefebvrea, ki se je s svojim zadržanjem in s svojimi zahtevami po obnovi tisočletnih tradicij pri cerkvenih boredih postavil proti papežu.

Problem, kljub temu da je velik, ni takšen, kot ga je prikazovalo časopisje. Tudi ni kakšne nevarnosti „razkola“ v Cerkvi. Pojave kot je msgr. Lefebvre so vsakdanje v cerkvenem življenju, najsihodo to „kontestatorji“, ki iščejo ivedno bolj izzivajočih novosti v liturgiji, krščanskem življenju, ali krščanski morali; ali pa zahteve po obnovitvi predkoncilskih obredov, molitev ali miselnosti, položaj, ki ga branijo tradicionalisti. Pojav enih in drugih je razumljiv, saj je Cerkev božja ustanova, a sestavljajo jo ljudje, z vsemi svojimi slabostmi, in vsak s svojo miselnostjo: nemo-goča je popolna edinost kriterijev. Problem nastane takrat, kadar posameznik skuša svoj kriterij vsiliti večini, in to proti volji svetega očeta, katerega učiteljstvo v verskih stvareh je nezmotljivo.

KDO JE MSGR. LEFEBVRE

Znano je, kako časopisje rado napihuje majhne zaplete, da s senzacionalizmom služi škandalu željnemu bralcem. Ob vsem tem pa kaj malo pazi na resnico, ali vsaj celotno objektivnost. Msgr. Lefebvre je danes znana osebnost, a malokdo ve, kaj hoče, od kod je in za kaj se bori.

Francoz po rodu (rojen 1905), je bil posvečen v škofa leta 1947, pastiral v Dakarju in prevzel nato škofijo Tulle. Udeležil se je z ostalimi škofi sveta II. vaticanskega koncila, kjer je zavzemal tradicionalistično stališče in se zlasti upiral liturgičnim spremembam. Kot izraz protesta proti tem reformam je zapustil svojo škofijo in se pod pokroviteljstvom tamošnjega škofa naselil v Econu v Švici. Tam je ustanovil semenišče, ki vzgaja v tradicionalističnem duhu; poleg tega je pokrovitelj organizacije „Duhovniškega bratstva Pij X.“. Njegovo delo je kmalu presegllo meje Econske škofije, zato ga je Vatikan opozoril, češ, naj posluša Sveto stolico in vskladi svoje delo z odloki II. vaticanskega koncila.

Od tu naprej se (od junija lanskega leta), vleče ta nesrečna afera. Takrat mu je papež Pavel VI. pisal in ga prosil pokorščine, da popravi škodo, ki jo je s svojim pisanjem, govorjenjem in delovanjem storil Cerkvi; seveda bi moral sprejeti ukrepe, ki so bili podzveti proti „Bratovščini Pija X.“

Msgr. Lefebvre ni direktno odgovoril papežu, a izjavil je, da „smatramo, da je naša vera v nevarnosti, zaradi pokorščine in ga pozival k sprejetju koncilskih sprememb. To pot uporni

Ob upizoritvi „Tartuffa“

Tartuffe je delo, ki morda ni najbolj značilno za Molièra; po svoji temi in po navedenih satiri je v našem času že dokaj premaknjeno v zgodovini — danes skoraj ni več mogoče dobiti tiste meščanske pobožnaške družbe — pa je ta klasična komedija po svoji ostrini prikaz človeške narave in po teatralnem zanosu vedno aktualna. Molièrova parodija, ki spada v vrh francoskega velikega klasicizma in versajske civilizacije Ludvika XIV., je med vzori intelektualnih in umetnostnih dosežkov tiste elite, ki si je postavila za ideal klasično harmonijo in umerjeno lepoto. Z uprizoritvijo Molièrovega Tartuffa je Slovensko gledališče v Buenos Airesu predstavilo publiki eno tistih stvaritev klasične francoske kulture sedemnajstega stoletja, ki jo zastopajo v dramatikah Jean Racine in Pierre Corneille, v fabuli Jean de la Fontaine, v filozofiji René Descartes, v religiozno filozofski publicistiki Blaise Pascal in Jacques Bossuet. Pri uprizoritvi dramskih del te vrste mora imeti režiser predvsem čut za obliko in mero in preciznost. Mojestrstvo Molièra ni samo v presoji človeške osebnosti in moralnih strani njegovih komičnih in resnih figur, ampak je tudi v nenehnem obdržanju klasične enovitosti in celovitosti odrskega dogajanja, v stilu, v katerem se izražata red in jasnost.

Pri oceni predstavitve te delikatne komedije, ki je nakopala Molièru sovražnost ljudi in nemilost pri kralju, je treba izreči priznanje režiserju Maksu Boršniku, čigar zasluga je najprej v tem, da je dojel principe klasične in podal delo v jasni in uglašeni kompoziciji, pri tem pa vzbudil življenjske in

škof odgovori, da je „brezpogojno pokoren Sveti stolici in Kristusovemu namestniku.“ A ne razpusti „Bratovščine“ in ne zapre semenišča v Econu. Vatikan v tem položaju pošlje vsem škofom sveta celoten arhiv dokumentov in pisem med Sveto stolico in msgr. Lefebvrom. Ta ob tem izjavi, da „ubogam papeža, ubogam njegovi hierarhiji, a ne ubogam prevratnosti, ki trenutno kraljuje v Cerkvi.“

Dvoje škofov iz bolj tradicionalistične linije, skuša spraviti upornega škofa s papežem, a zaman. Končno msgr. Pierre Mammie, pokrovitelj „Bratovščine“ in semenišča v Econu prepove delovanje obema ustanovama, a tudi temu se msgr. Lefebvre ne pokorava, in na svoje roko nadaljuje delo. Kot cilj si zada obnovo tradicije, kot bandero si izbere mašni obred v latinščini, kakor ga je uzakonil Pij V.

IN SEDAJ?

Potem, ko so se izjalovili vsi poizkusi poravnjanja, in ko je msgr. Lefebvre, kljub izrecni papeževi prepovedi, posvetil v duhovnika enega izmed novincev Econskega semenišča Denisa Rocha, je papež upornega škofa suspendiral „a divinis“, to se pravi, mu prepovedal maševanje ali izvedbo katerega koli drugega cerkvenega obreda. Tedaj je msgr. Lefebvre dal doslej najhujši izraz upora: organiziral je mašo v francoskem mestu Lille (na športnem igrišču, kajti noben francoskih škofov mu ni hotel dati dovoljenja dostopa v kako cerkev) in tam vpričo več tisoč svojih pristašev maševal, seveda v latinščini, po starem obredu. Upor torej ni bil v „latinščini“ temveč v maševanju, ko je bil suspendiran „a divinis.“

Časopisje je seveda bolj poudarjalo zunanji izraz upora, ne da bi pisalo o celotnem problemu. Tudi so dnevniki pisali, da bo sedaj msgr. Lefebvre izobčen. To je za enkrat bolj malo verjetno, kajti Vatikan se ne bo prena-gli. Zlasti ne, ker je ob drugi uporni gesti (v Besanzonu je maševal eden od njega posvečenih duhovnikov) msgr. Lefebvre pokazal pripravljenost sprave, seveda pogojne. Dejal je: „Pripravljen sem, da poklekнем pred Svetega očeta, seveda ne, da bi mu rekel, da bom protestant, če on to od mene zahteva. Tega nikoli.“

Trenutno se poraja gibanje, ki skuša pomiriti obe strani. Med francoskimi škofi je splošno mnenje, da je namen msgr. Lefebvra iskren, da po vesti išče le božjo slavo in dobro Cerkve. Priznajo tudi, da nekatere stvari, ki jih uporni škof kritizira, res niso pravilne. Čakati je treba, kako se bo afera razvijala naprej, in upati, da bosta pamet in skupni interes za blagor božjega kraljestva prevladala nad osebnimi zagnanostmi. Paziti pa tudi, da tuji interesi v napihovanju škandala, ne povzročijo več pohujšanja in škode, kot problem sam v sebi.

resničnost oddaljeni svet cveta meščanske družbe. In vprašanje življenja je na odru prvo pravilo. Po drugi strani pa je Molière umetnik renesanse in baroka — etimološko je barok izbrusen in iskreč se drag kamen — to je notranja napetost in prekipenja čustev, nagli odzivi, iskrične misli, a vendar vse obvladano in zadržano, da se ne razlije, ne prekipi. Tudi to baročno živahnost in napetost je režiser pravilno in diskretno obvladal. Boršnik sam, v vlogi Orgona, kot njegova skupina igralcev, so ustvarili s svojim ritmom, z gestikuliranjem, s tekočim poetičnim izrazom in graciozno lep primer baročne iskričnosti in napete življenjskosti. Preko tega — klasične jasnosti in baročne elegance — je prihajal od polnega izraza duh satire. Verjetno je režiserju Boršniku prav ta način igre priložen in takorekoč bolj v kosteh. Njegov Orgon, prijatelj Tartuffa in obudovalec njega pobožnosti, je bil v svoji meščanski zanesenosti obenem komičen in resničen — čeprav zgodovinska, je bila Boršnikova komičnost naravna in življenjska.

Ni pretirano čelo, da so bile vse osebnosti — od Tartuffa, ki ga je živeto predstavil Frido Beznik, do služkinje in birača — dovolj naštirane za kvalitetno odsko celoto. Frido Beznik, ki je utelešil bolj prekanjenega kot čednostnega Tartuffa, je bil posebnost v začetnem nastopu in potem v moralnem samoopravičevanju pri zapeljavanju Orgonove žene Elmire ter svetohlinski meakulpi izrazit in koloriten. Njegov patos v prevečani skromnosti je bil verjetnost, obenem pa satirično izzivalen.

Mednarodni teden

DRUGI VIKING NA MARSU. Viking II je 2. septembra srečno pristal na Marsu v predelu imenovanem Utopija. Čez nekaj ur so strokovnjaki ugotovili, da je bil pristanek brez hujših poškodb in kaj kmalu so prejeli tudi prvo sliko iz Vikingove okolice.

SAMO TRI OTROKE. Indijska vlada je odločila, da bodo v bodoče v državno službo sprejeli tiste, ki se bodo obvezali, da ne bodo imeli več kot tri otroke...

PRVI KONCERT NA LUNI. Italijanska godba Pieralogni de Bordighiera je podpisala pogodbo o prvem koncertu na Luni z Interplanetarno razvojno družbo iz New Yorka, ki naj bi bila v stiku z uradno ameriško ustanovo NASA.

LETALSKA NESREČA. Na Azorskih otokih se je 4. septembra zrušilo venezuelsko vojaško transportno letalo Hercules, ki je peljalo v Barcelono na mednarodni festival pevski zbor Centralne venezuelske univerze iz Caracasa. Letalo je skušalo na Azorih zasilno pristati zaradi težavnih vremenskih neprilic, ker je nad Atlantikom divjal vihar „Emmy“. Kako in zakaj je prišlo do nesreče, ni še jasno — eni pravijo, da je letalo eksplodiralo pri zasilnem pristanku, drugi pa, da se je vnelo že v zraku. V nesreči je izgubilo življenje 68 oseb.

Mig-25: Hud udarec za Sovjete

Pretekli ponedeljek 6. t. m. je poročnik ruskega letalstva Viktor Ivanovič Belenko z najmodernejšim ruskim letalom Mig 25 (lovce-bombnik) ušel preko meje in pristal na Japonskem. Je to eden najhujših udarcev, kar so jih Sovjeti zadnje čase doživeli. Mig 25 je namreč najboljši izdelek ruskega letalstva in sploh po mnenju strokovnjakov trenutno najboljšo letalo na svetu. Vsebuje skrivnostni, ki so bile trn v peti Amerikancem.

Belenko je sicer pristal na Japonskem, a prosil za ameriški politični azil. Seveda ga je takoj tudi dobil, kajti prinesel je iz Sovjetske zveze izreden dar. Seveda je Sovjetska zveza takoj zahtevala povratek pilota in zlasti povrnitev letala. Skrivnostni Mig 25, ki bi po tem pobegu prišel v roke ameriškim strokovnjakom, bi pomenil hudo izgubo za Sovjete. Dogodek je, logično, razburil vso svetovno diplomacijo in znova pokazal, kako lahko ob takem primeru ponovno nastopi, vsaj za trenutek, doba mrzle vojne.

Razburil pa je dogodek tudi japonske (in seveda ameriške) obrambne strokovnjake. Belenkov Mig 25 se je namreč pokazal na radarju; pa so ga v ručini opozorili, da leti nad tujim ozemljem. Ni odgovoril, zaradi česar so poslali dva Phantoma (ameriška), da ga prestrežeta. Pa je naenkrat izginil iz radarnega ekrana in lovca ga sploh nista mogla zaslediti. Znova se je pokazal šele, ko se je pripravil za pristanek na nekem japonskem civilnem letališču.

Med dobre poznavalce igralske tehnike je prištetih Maksa Noseta, ki je odigral Orgonovega svaka Kleanta in se v stvarnem, treznem ekspezuju pokazal kot resen in prosvetljen predstavnik svoje dobe. S pravtko umirjeno in resno igro nas je prepričala Milka Pezdirc, ki je v izbrani besedi in igri uspešno obdržati krhkost Molièrove umetnosti. Podoba Elmire, Orgonove žene, je bila klasično modra in šarmantna sredi komedijskega baročnega prekipenja. Nič ni bilo improvizirano; enovitost igre je pri tej Molièrovi osebnosti še posebej važna.

Fino in izkušeno igralsko sposobnost je že ponovno pokazala Marjana Marn, ki je nastopila tokrat kot gospa Pernellova v prijetnem slogu Ludvika XIV.

Stilna homogenost Boršnikove režije, pri kateri mu je pomagal Lojze Rezelj, se kaže v podrobni pripravi in razgibanosti vseh oseb, ne samo glavnih. Mladi — z izjemo Dorine — so igrali nekoliko manj komedijsko in baročno, a dovolj molièrsko, da so bile njihove figure v popolni soglasnosti z glavnimi. Tako je bila Monika Pezdirc v vlogi Marijane, Orgonove hčerke, žensko prepričljiva in mladostno rahločutna; umetniško polnokrvno je zaživela v svoji bolj resni kot burkasti vlogi. Kot protiigrata tej iskreni in pristni ženski figuri je postavljena premetena Dorina — Mari Makovec jo je izvrstno predstavila v vsej baročni gracioznosti. Obe, Monika Pezdirc in Mari Makovec, se bosta razvilji lahko v prvovrstni igralske osebnosti.

Gledajoč iz zornega kota jezikovne izobraženosti, so bili vsi navedeni igralci na višini; obvladali so malodane do popolnosti fin poetično komedijski tekst v županičevem prevodu. V tem pogledu sta se dovolj vredno predstavila tu-

Kdor res ljubi resnico, ta je učljiv in ponižen.

Aleš Ušeničnik

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Znova je bilo dokazano da prevratna gibanja v tem delu sveta niso le navne skupnice sanjavih idealistov, marveč spretno organizirane mreže, ki vso svojo iznajdljivost in razpoložljivost usmerjajo v dolgotrajno podtalno vojno, katere končen namen je prevzem oblasti in vzpostavitev totalitarnih režimov. Dokazano je tudi bilo, kako spretno znajo najti izhod v vsakršni zaga-ti, in kako dolgoročni so njihovi načrti. V sredo 1. septembra so namreč varnostni organi po dolgem zasledovanju odkrili verigo devetih delavnic, v katerih so izučeni strokovnjaki (med njimi nekateri „uvoženi“ iz evropskih držav), izdelovali najmodernejšo in najučinkovitejšo orožje, s katerim so oboroževali prevratne skupine.

Po zadnjih letih, ko so razne vlade latinske Amerike pričele izvajati mnogo bolj strogo kontrolo nad delovanjem teh organizacij, in zlasti nad pomočjo, ki so jo dobivale od zunaj, je gverila začela v kaj težak položaj: začelo ji je primanjkovati orožja. Sovjetska zveza, Češkoslovaška in Kuba so bile dotedaj „skladišča“, ki so zalagala razne prevratne skupine. Uvoz se je izvrševal zlasti preko Čila, ko je bila ta država še pod Allendejevimi režimom. Od tedaj se je tihotapstvo orožja omejilo na kaj majhne količine. Prav tako so oborožene sile izpolnile sistem var-

Predsednik HNV - umrl

Dr. Stanko Vujica, predsednik Hrvatskega narodnega veča je pred par dnevi, zadet od kapi med sejo, nenadoma umrl v Kanadi v mestu London. Dr. Vujica, profesor filozofije, je bil septembra 1975 izvoljen za predsednika HNV na Saboru v Toronto.

Skrbi tolminskih katoličanov

Potresna katastrofa, ki je pred pol leta zadela furlansko pokrajino v bližini italijansko - avstrijsko - jugoslovanske meje in o katerega tragičnih posledicah je pisalo časopisje celega sveta, je poleg ogromne škode in epicentru povzročil tudi dokaj razdejanja v krajih, ki so desetine kilometrov oddaljeni od tam, med njimi v severni Goriški, v tolminskem kotu.

Oblasti so takoj začele organizirati pomoč krajem, ki so bili prizadeti po potresu. Najprej so šle na delo komisije, ki so ocenjevale škodo in poškodbe kategorizirale v tri skupine: v prvo spadajo stavbe, ki so lažje poškodovane in dovolj solidne, da se ni bati, da bi se zrušile; v drugo kategorijo spadajo težko poškodovane stavbe, kjer bodo strokovnjaki ugotovili, kaj je treba storiti, da se s popravno rešijo; v tretjo pa so dodelili stavbe, ki jih bo treba po-

nosti, in se tudi kraja orožja ni več posrečila. Gverilci so bili primorani seči po drugih sredstvih.

Tako sta se dve glavni argentinski prevratni organizaciji povezali v skupen napor in organizirali pravo tovarno orožja. Kot omenjeno, so razpolagali z devetimi delavnicami, kjer so izdelovali puške in brzostrelke in pripravljali municijo. Količina zaplenjenega orožja je bila izredna, prav kakor tudi denarja in drugih stvari, ki so jih varnostni organi odkrili. Tako že izdelano orožje kot proizvajalna moč teh delavnic jasno govori o dolgoročnem načrtu pa o razsežnosti, ki jo je gverila hotela dati svojim akcijam. O tem je zlasti zanimivo sodelovanje obeh največjih argentinskih prevratnih organizacij: peronistične Montoneros in trockističnega ERP-a, ki sicer različni v ideologiji in taktiki, pristaneta k sodelovanju, kadar prilika in potreba nanese.

Odkritju te tovarne orožja pripisujejo velik pomen; udarec, ki so ga s tem dobili prevratniki, primerjajo po važnosti obglavljenju trockistične organizacije, ki so ji pred kratkim pobili ves glavni štab.

Če je delovanje proti gverilcem uspešno, pa ljudi na splošno bolj skrbi gospodarska plat. Smatrajo, da rezultati niso zadovoljivi. 12 procentna povvišica plač je mnoge razočarala, in prvič, odkar je nastopila vojaška vlada, je prišlo do poizkuso stavk z zahtevo večjih povvišic. Ti poizkusi so prišli do izraza v avtomobilski industriji, kjer so delavci vedno imeli najvišje plače. Sedaj pa je ta eden najbolj prizadetih sektorjev, ki ga je kriza zelo udarila. Vendar ekonomisti smatrajo, da, vsaj v teoriji, doslej vladni gospodarski načrt dobro deluje. To se zlasti pozna v večji proizvodnji tudi v nekaterih industrijskih sektorjev.

rušiti. V nobeno od teh kategorij pa oblasti niso dodelile cerkvenih in župnijskih poslopij. Šele po dolgih mesecih in mnogih posredovanjih so, tako beremo v Družini, vendar oblastniki sklenili, da se župnišča izvzamejo iz sektorja sakralnih objektov, kamor spadajo cerkve in vsi bogoslužni prostori, in se jim dovoli ista oblika pomoči, kakor drugim, to se pravi, da bodo lastniki lahko dobili posojilo kot vsi drugi in pa možnost, da nabavijo potreben material: opeko, cement, železo, steklo itd., za kar je tudi treba menda dobiti nakazilo.

V tolminskem potresnem ozemlju je 21 poškodovanih župnišč, od katerih bo dve treba porušiti. Stvar pa ni tako enostavna. Pravno si še niso na jasnem, kdo je pred oblastmi lastnik župnišča: ali župnik, ali fara, ali škofija? Vedo, da so nekatere teh stavb pod zaščito zavoda za spomeniško varstvo.

Na tolminskem potresnem ozemlju so našli 42 po potresu poškodovanih cerkva. Tri bo treba porušiti, ostale pa bo mogoče popraviti. Zaščitenih je 34 cerkva po Zavodu za spomeniško varstvo, a je zanimivo, da prizadetim še niso povedali, katere cerkve so zaščitene. Dokler ne bo zadnji prebivalec, žrtev potresa, pod streho, za cerkve ne bodo nič storili.

Iz poročila v „Družini“, ki je zelo vljudno napisano, kakor se spodobi dobro vzgojenim državljanom rdeče slovenske republike, čutimo ob marsikaterem stavku grenkobo zaradi očitno prezirljivega in ponižujočega postopanja z ljudmi, ki priznavajo katoliški verski nazor in ki morajo biti vsak trenutek pripravljeni, da jim bo nekdo iz „ljudstva“ zabrusil v obraz, da so državljanji druge stopnje, če že ne brezpravnji.

O neki konferenci, kjer so oblastni-ki razlagali župnijskim upraviteljem probleme popravil, pravi poročilo: „Clani odbora so pojasnjevali... dobrohotno, bolj ali manj, le kdaj pa kdaj ne ravno ljubeznivo.“ itd.

Poročilo konča s skromno željo, da bi se oboji še v bodoče kdaj pogovarjali, želi pa, naj bi minili izrazi nestrpnosti. To nestrpnost so dali čutiti, čeprav je predsednik komisije Golja pohvalil župnike, ki so v „širšem pomenu“ pomagali ljudem pri potresu.

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — V republički skupščini so razpravljali o „zakonu o državljanstvu Socialistične republike Slovenije“. Pravi, da so zakonska določila zelo precizna, vendar ni nam znano, kakšna so, ker jih nismo še zasledili v dnevnem časopisu.

ANHOVO — Medobčinski odbor za odpravljanje posledic potresa v Posočju se je razgovarjal s predstavniki gradbenih podjetij v Sloveniji. Ker je odpravljanje posledic potresa solidarnostna pomoč ljudem, ki jih pesti nesreča, so podjetja „mešetarila“ za — višjo ceno pri popravilu zasebnih hiš v kategorijah I. in II. Podjetniki so zahtevali 10 dinarjev več na uro, kot jo je postavil medobčinski odbor. Slednjič so pristali na ceno medobčinskega odbora, toda ta postavljena cena velja le — do 30. novembra 1976. Seveda, za delo v „težko pristopnih krajih“ bodo dobili več, plačal pa bo solidarnostni sklad. Te cene so: 55 dinarjev za uro ne kvalificiranega dela in 75 dinarjev za uro kvalificiranega dela. (1 dolar velja 18,25 dinarjev). Ker pa na Kozjanskem še po dveh letih ni popraviljenih niti polovica zasebnih hiš, si lahko Primorci obetajo „učinkovito odpravljanje škod“ po mena dnosnih cenah: Gradbeniki pravi, da je cena 30% pod lastnimi stroški. V treh mesecih bodo gotovo podjetja vse storila, da bo škoda popravljena... toda prej je treba še urediti papirje in podpisati zadevne pogodbe...

FARA — Ribiči so opazili, da so v zgorjem toku Kolpe in v nekaterih pritokih začele poginjati ribe, predvsem lipani. To so opazili že lani, a ker so bile ribe, predvsem lipani, veliki so ribiči mislili, da poginjajo od starosti. Ker v teh delih ni velikih obratov, ki bi zastrupljale reke z odpadkami, si belijo glave — čemu pogin. Ugotavljajo, da je najbrž krivo uporabljanje raznih pralnih praškov in drugih gospodinj-skih pripomočkov, ki so strup za vode in za ribe. Morda pa je kriva tudi kakšna ribja bolezen, ki pa je še niso odkrili.

LJUBLJANA — Slovenske bolnišnice so polletno delo zaključile z izgubo, ki znaša okoli 142 milijona dinarjev. Seveda iščejo rešitve, kje dobiti denar za kritje, istočasno pa stokajo, da so slabo načrtovali dohodke, ker so zdravila presešla planirano višino, ker so bili bolniški izostanki večji, ker so bili materialni izdatki previsoki, ker je bilo več specialističnih zdravljenj. Zdravljenje je namreč brezplačno, plačujejo podjetja in družba. Sedaj iščejo izhoda — kako rešiti in zavarovati pravice zavarovanca in uravnotežiti bilanco. In pravi, da morajo to rešiti do konca leta. Kar zdi se, da bodo „uporabniki bolniških naprav pač primerna žrtev za uravnoteženje „plana.“

Družinska nedelja na Pristavi

Občni zbor

Nedelja 29. avgusta 1976 je bila na Pristavi v Castelarju zelo razgibana. Že udeležba pri sv. maši je bila večja kot navadno. Po maši pa je bil v dvorani redni letni občni zbor Društva Slovenska pristava, ki ga je vodil predsednik France Rant. Iz poročil, ki so jih prebrali odborniki, smo dobili jasno sliko o življenju in delu na Pristavi. Glavna skrb in delo sta bila posvečena gradnji novega doma. France Jerovšek, ki je predsednik Gradbenega odbora, je povedal, da je bil v gostinskem prostoru v pritličju položen mozaični tlak, dozdana vhodna stena, dogotovljeni sta že nova kuhinja in shramba, izvršena je bila tudi vsa napeljava vodovodnih in plinskih ter odtočnih cevi. Izdelani so že tudi železni okvirji za stekleno steno, ki bo zaprla stran s pogledom na vrt. Takoj ko bodo prestavljene stopnice, ki vodijo v prvo nadstropje, bodo okvirji vzdani. V prvem nadstropju je dvorani je bilo dodelano stanovanje za duhovnika, če bo stanoval na Pristavi. Če pa bo ostalo nezasedeno, bo pač služilo za društvene namene. Za pokritje tal v dvorani so bile kupljene keramične ploščice. Predvidena so v bližnjih mesecih še razna druga dela. Doležljive so mnogo pomagali z delom odborniki in nekateri člani; zelo pridni pri prostovoljnem delu so bili tudi člani fantovskega odseka. Predsednik France Rant je sam osebno izvršil vso električno, plinsko in vodovodno inštalacijo.

Blagajnik Nande Češarek je povedal, da je doslej v zidavo bilo vložnih 48 milijonov starih pesov. Če vzamemo v račun velikost stavbe in ogromno količino gradbenega materiala ter napeljave, ugotovimo, da je za razmeroma malo denarja bilo ogromno narejenega, ker je težko in ročno delo bilo v veliki večini prostovoljno in brezplačno opravljeno.

V letošnji poslovni dobi je društvo imelo 27.158.136 pesov dohodkov ter 29.728.632 pesov izdatkov, dolga ima Pristava 2.570.496 pesov.

ZELŠE PRI CERKNICI — V zelski cerkvi — pravijo ji notranjske Križanke — je bil 5. avgusta otvoritveni koncert letošnje zelske sezone. Nastopila sta violinista Dok Klopčič iz Ljubljane in čembalist Nikolaus Theodoroff iz Celovca. Koncert je bil posvečen Bachovim skladbam, ki sta jih umetnika odlično izvajala. Obisk pa je bil „srednji“, čeprav je bilo posebej in poimensko povabljenih šestdeset „gostov“, katerim so poslali tudi programe. Prav gotovo so bili ti „gosti“ „odličniki“ titovskega režima, pa kot v Argentini pravijo „brillanter por su ausencia“... (svetila se je njih odsotnost). Nadaljnji program obsega večer vokalne glasbe, nastopil bo oktet Gallus, bo koncertna izvedba opere Don Pasquale in monodrama „Harmonika“, ki jo bo odigral Polde Bibič.

LJUBLJANA — Sejem šolskih rabljenih knjig je bil letos 30. in 31. avgusta ter 1. septembra. Ta sejem je že osmič organizirala Občinska konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije. No, pred vojno so bili tradicionalni dijaški sejmi, kot smo jih takrat imenovali, pa smo se zbrali in prodajali ter kupovali knjige brez vsakršnega pokroviteljstva...

Umrli so od 6. do 11. avgusta 1976:

LJUBLJANA: Marija Kernc r. Repovž; Franc Zupančič, monter; Ivan Petrič, up. mes. mojster; Marija Gregorič r. Pakj; Slavko Špacapan, krojač; Josip Garaj, 67, up. nadmlinar; Angela Štalekar, up.; dr. Mirko Bric, zdravnik; Anka Primožič r. Kladnič; Marija Zolnir r. Zgonc, 76; Alojz Bogataj, up. ZTP; Jelina Jenko r. Stare; Marija Lubšina r. Rojc, 86; Karel Lampič, up.; Rozalija Kodele r. Bizelj; Renato Kos, steklar; Miha Juren, 83, čevljarji mojster; Franc Zajc, žel. up.; Vinko Tošnjak, 66, žel. up.; Marija Abram, 86; Ludvik Milošič, 69.

RAZNI KRAJI: Jože Mali (Blejčev Joža), Senično pri Križah; Mihael Vođičar, up., Zalec; Josip Kniljac, vrvarski mojster, 71, Novo mesto; Marija Marčun r. Gale, Duplje; Ivan Popit, Sentiakob ob Savi; Vili Šušteršič, up., Log pri Brezovici; Stanislava Petrovič, up., D. M. v Polju; Vencelj Novak, Križe; Ana Ulčar, 86, up. tob. tovarne, Črnuče; Ana Veninšek, Kosmačeva mama, Rečica ob Savi; Matevž Belaj, posestnik in gostilničar, Polupe pri Celju; Marija Zorec r. Lavrič, Zg. Kašelj; Lojze Lešnik, predvojni komunist, Rečica; Franc Bernot, Vrhpolje pri Kamniku; Andrej Ercigoj, župnik, Matenja vas pri Postojni; Ančka Križaj, natakari- ca, Portorož; Janko Lampič, up., Črnuče; France Murnik, inž. elkr., Monza (Italija); Marija Jesih r. Perme, gostilničarka, Rudnik; Jaka Cimperman, up., 82; Vida Kosnik r. Andoljšek, Kranj; Janez Lampič, up. elektr., Črnuče; Matjaž Jamnik, inž., Koper; Tonica Nečemer r. Zlajpah, Novo mesto; Marija Knific r. Draksler, Škofja Loka; Marija Birtič r. Pal, Stara Vrhnika; Marija Strušnik, Dobrova; Jože Srebot, Črna.

Glavni dohodki so bili: članarina in prostovoljni prispevki za gradnjo in za keramiko 11.038.200 pesov; tombola je prinesla čistega 7.497.100 pesov, razne prireditve, družinske nedelje, večerje, kolone so dale 3.858.110 pesov. Bilo pa je še nekaj manjših virov dohodkov. Med glavnimi izdatki so seveda tisti za gradnjo, ki so v tej poslovni dobi znašali 26.541.323 pesov.

Iz poročila gospodarja Poldeta Goloba je razvidno, da je bila letos obnovljena gostinska posoda, v to je bilo vložnih okoli 800.000 pesov.

Iz poročil ostalih odbornikov je videti, da je tudi kulturno-prosvetno delo imelo svoj delež pri vzgoji in oblikovanju mladine, ki je imela redne sestanke, vzgojna predavanja ter športno udejstvovanje in nastope. Člani so bili mnenja, da bo novi odbor moral kulturno-vzgojnemu delu posvetiti več časa in zlasti mladino močno zaposliti. Če je bil doslej vse preveč zaposlen z gradnjo, mora v bodoče nič manjšo pozornost posvetiti kulturno-vzgojnemu delu in utrjevanju društva.

Predsednik France Rant, ki je zaključil svojo dvoletno predsedniško dobo, je odlično skrbel za povezavo vsega delovanja, modro vodil društvo, skrbel za lepo in mirno vzajemno delo vseh in se je z izredno in res hvalevredno vne-mo in požrtvovalnostjo posvetil gradnji našega skupnega slovenskega doma. Vsem odbornikom se je ob koncu lepo zahvalil za zvesto sodelovanje.

Predsednik nadzornega odbora dr. Julij Savelli se mu je za vse opravljeno delo pristožno zahvalil in predlagal odboru razrešeno s pohvalo.

Pri volitvah zlasti v ožji, t. j. izvršni odbor, se je pokazala težnja po pomladitvi odbora. Za predsednika je bil izvoljen Bojan Križ, za podpredsednika France Rant, za tajnika inž. Janko Šparhagl, za blagajnika Nande Češarek, Polde Golob za gospodarja, France Pernišek za referenta za tisk in pro-

Odprtje razstave Bare Remec

V soboto 4. t. m. ob 20 je bila v mali dvorani Slovenske hiše odprta razstava slikarice Bare Remec pod geslom Ribse in keramika. Pripravila je razstavo Slovenska kulturna akcija, zato jo je odprl s kratkim nagovorom vedja likovnega odseka arh. Jure Vombergar. Navezal je na prejšnji Barini razstavi Argentinski sever in jug (I. in II.), na katerih je bilo razstavljenih več kompozicijskih slik, katerih prva zasnova bo vidna iz sedanje razstave „ribš“. Te so vzete iz „skicirne mape“, kamor je bežno načrtavala arheološke in etnografske ostanke stare indijanske kulture, kakor jih je srečavala na indijanskem terenu ali pa v muzejih. Tako je današnja razstava nekaj rezultat petletnega amaterskega arheološkega raziskavanja na terenu med Tilcaro na severu in Bariločami na jugu, ter poustvarjanja njihovih motivov. Je nekaj katalog figur in motivov, samostojnih, ali vrezanih v kamne in kosti. Vrednost teh risb je v tem, da so delane na terenu in so plod trenutne inspiracije in razpoloženja.

Nato je arh. Vombergar dal nekaj pregled Barine umetniške rasti in tudi organsko razvojno utemeljeval današnjo razstavo in njeno motiviko. Posebno pa

je poudaril, da njena umetnost ni in ne bo bita sladkobna, temveč — čeprav se nekaterim zdi odurna in odbijajoča, hoče biti vedno pristna. — Nato je prešel na oznako njene keramike, ki bo za mnoge čisto nova raven umetniškega udejstvovanja Barine plastične umetnosti. Gre za enkratno glinasto plastiko — ne na industrijskem traku —, miniaturno figuralno keramiko, ali večje izredno zanimive maske, ki so svojevrstna atrakcija razstave.

Po teh uvodnih besedah je Bara Remec podala v glasbeni reprodukciji petje nekaj indijanskih pesmi, ki jih je pela stara indijanka in tudi razložila njih motiviko. S tem je lepo uvedla razpoloženje in uživanje indijanske primitivne umetnosti v svoji izredni tehnični vitalnosti.

Razstavo je ta večer obiskalo nad sto oseb, kar pomeni zanimanje za Barino umetnost. Vsak udeleženec si je lahko izbral katalog in majhen keramični spominček.

Oceno razstave bomo priobčili prihodnjič.

Razstava bo odprta še v soboto 11. sept. od 20 do 22 in v nedeljo 12. sept. od 10 do 12.

SLOVENC I V ARGENTINI

Osebnosti

Rojstvi. V družini Janeza Čeča in ge. Katicice roj. Lah se je rodil 2. septembra sinček, ki bo pri krstu dobil ime Matjaž Damijan.

V družini Pavla Grohar in ge. Irene Olanda roj. Schimpf se je rodil 20. avgusta sinček, ki bo pri krstu dobil ime Marko Javier.

Srečnim staršem naše čestitke!

Umrla je ga. Lojzka Sedej iz Carapachaya (7. sept. 1976). Naj počiva v miru!

SLOVENSKA VAS

I. pevsko glasbeni festival

V soboto 28. avgusta ob 20. uri je Slovenska vas doživela svoj prvi krajevni pevsko-glasbeni festival. Priredili sta ga obe mladinski organizaciji, fantovska in dekliska organizacija Slovenske vasi.

Če pomislimo, da je priprava posameznih zborov ter instrumentalnih skupin ali solistov za ta nastop trajala mesec in da se je ob tej priložnosti zvrstilo na odru nad 60 pevcev in glasbenikov, od katerih je dobra polovica mladih ljudi, potem moramo priznati, da imajo taki festivali tudi velik vzgojni pomen, kljub pomanjkljivosti. K temu gre predvsem priznanje mladinske organizacije, ki sta znali na tak način pokazati, kako se vaščani udeležujejo tudi v glasbeni umetnosti.

V prvem delu programa so nastopili otroški zbor pod vodstvom gđ. Jolče Celare, trije harmonikaši pod vodstvom gđ. Magdalene Koprivnikar, mlajši zbor in zbor Zarja, oba pod vodstvom ge. Zdenke Janove. In končno dekliska sekstet pod vodstvom Ivana Meleta.

V drugem delu je prvi nastopil cerkveni zbor I. Meleta; sledil je Franci Gorše, ki je bil edini solist večera s spremljavo kitare, zopet harmonikaši pod istim vodstvom, dekliski zbor „Zarja“ in za zaključek so vsi nastopajoči zapeli pod vodstvom Ivana Meleta narodno Po jezeru.

Otroški zbor in mlajši zbor uspešno nadaljujeta smer, ki jo je začrtala ga. Zdenka Janova, s pomočjo gđ. J.

pagando, France Jerovšek pa za predsednika gradbenega odbora. V izvršnem odboru je tudi pristavski župnik Matija Lamovešek. V upravni odbor pa so bili izvoljeni: Marjana Batagelj, Alojzij Boh, Pavel Fajdiga ml., Janez Golob, Rudi Gričar, Marjan Grohar, Kazimir Keber, Rajmund Kinkel, Albin Kočar, lic. Andrej Krivec, Rok Kurnik, Mimi Kočar, Mari Kurnik, Karel Lisjak, Marjan Pograjc ml. Nadzorni odbor sestavljajo dr. Julij Savelli, Ivan Klemenčič in Mirko Kopac.

Kekec in Moja na pristavskem odru

Opoldansko družinsko kosilo je poteklo v običajnem družinskem in prijateljskem vzdušju vse tja do pete ure popoldne. Tedaj so nas pristavski šolarji povabili v dvorano na mladinsko igro Kekec in Moja. Otroci so nas s svojo igro zelo prijetno presenetili. Občudovali smo njihove igralske darove in sposobnosti ter lepo in jasno, pravilno slovensko izgovarjavo. Na Pristavi dobrih igralcev ne bo manjkalo. Petje je bilo sicer nekoliko bolj boječe, ker so otroci pogrešali instrumentalne spremljave. Vsekakor bo dvorana morala kmalu dobiti kak instrument za spremljavo petja pri takih in podobnih nastopih. Prav tako je presenetila lepa scenerija, ki jo je zamislil in naslikal Miha Gaser. Zaslužen je bilo priznanje, ki so ga z navdušenim in dolгим aplavzom gledalci izkazali mladim igralcem, režiserki Vidi Pograjčevi, pevovodji Anki Savelli Gaserjevi, učiteljci Mi-ji Markeževi in Mih Gaserju. Vsi so opravili izredno in vse pohlvale vredno delo. Mladi igralci s stricem Jokom (Miro Oman) so vloge odlično odigrali, čeprav je od prve predstave na šolski Alojzjevi proslavi v Slovenski hiši minilo že nekaj tednov.

Potek in zaključek živahne in uspešne družinske nedelje je bil lep. Tu- di šolski odbor je bil gotovo zadovoljen, ker je prišel do nekaj denarja, kajti tako cerkvena nabirka kot ves čisti dobiček te nedelje sta bila namenjena za potrebe slovenske šole na Pristavi.

ek.

Celarčeve. Zmogljivost otrok za petje kot del osnovnošolskega izobraževanja je nujno odvisna od časa, ki ga imajo vse premalo za osebno in skupinsko vajo. Upeštevajoč te težave, ki tu- di v bodoče izgleda težko premostiti, je to petje odlična priprava za tiste, ki bodo v bodoče člani drugih zborov, pa tudi samo po sebi ima velik vzgojni pomen.

Kar se tiče dekliske seksteta, ki je prejšnjo soboto uspešno nastopil na zborovskem festivalu na prireditvi v Slovenski hiši, bi bilo želeli kontinuitete v pripravljanju za nastope, za kar bosta morali pripomoči mladinski organizaciji in tudi društvo vasi, da mu nudijo možnosti za več lastnih nastopov, pa ne samo enega ali dveh rednih, ki pripravijo v Slovenski vasi ali na centrali; kot drugi zbori v slovenski skupnosti, bo tudi ta moral iskati možnosti nastopanja v argentinskem okolju.

Zbor Zarja je sestavljen samo iz deklet in se je tokrat prvič pokazal v naši sredi. Vodi ga uspešno ga. Janova in kot pravijo poznavalci glasbe v Slovenski vasi, bo pevski zbor v kratkem lahko premagal začetniške težave.

Pri cerkvenem zboru smo opazili, da imajo ženski glasovi mnogo naraščanja. Zalostno je le, da se to pri moških ne dogaja in tako cerkveni zbor obstaja le iz starejših moških glasov. Želeli bi bilo, da bi se moška mladina malo bolj aktivno udeleževala tudi na področju muzike in petja ter tako nadomestila starejši, ki se vedno bolj redijo.

Od vztrajnosti članov in od dolivanja novih glasov je odvisno, ali se bo zbor razvijal ali upadal, ali bo iz ljubezni do te dejavnosti nastal nov zbor in ali bo tudi po zelo plodnem življenju zbor začel hirati in končno utihnil prav po naravnem zakonu, ker se zbor po koncu svoje zlate dobe in odhodu starejših zanesljivih pevcev ni hotel ali mogel prilagoditi novim situacijam in pogledati stvarneje v bodočnost.

Na splošno je pevsko glasbeni festival zelo dobro uspel; udeležba je bila tudi dobro, pogrešali pa smo člane slovenske skupnosti iz drugih okrajev.

RAMOS MEJIA

Pregled sedanega argentinskega položaja

Tega je pregledno podal urednik Töne Mizerit, v nedeljo 22. avgusta po službi božji v Slomskovek domu. Predavatelj, ki poklicno sodeluje tudi v argentinskih časopisih, je pokazal, da je bister opazovalec in dober ocenjevalec političnih razmer z demokratskega in krščanskega stališča. V debati je nato g. urednik odgovarjal na vprašanja in

Spominska proslava za gen. Rupnika in dr. Hacina

V nedeljo, 5. septembra je bila v Slovenski hiši ob veliki udeležbi rojakov (tudi mladine, ki je imela ta dan svoj mladinski sestanek) lepa spominska proslava za generala Leona Rupnika in upravnika ljubljanske policije dr. Lovra Hacina, ki so ju umorili komunisti pred tridesetimi leti — dne 4. septembra 1946.

V cerkvi Marije Pomagaj je daroval sv. mašo zadušnico za obe žrtvi komunizma msgr. Anton Orehar, ki je v svojem govoru po evangeliju posebej naglasil potrebo čuta odgovornosti, ki sta ga v polni meri imela oba pokojnika, za katera se danes daruje sv. maša. Ta čut odgovornosti je potreben vsem nam pri delu, govorjenju in pisanju. Naj nas ne razdvajajo malenkostne stvari. Posebno starejši naj čutijo odgovornost, da mladini pravilno razložijo pretekle dogodke, vzroke našega boja in odhoda v tujino, in da tudi pravilno prikažejo osebnosti iz takratnega boja zoper komuniste.

Pri darovanju so nesli darove na oltar starešini Tabora in Vestnika ter zastopnik mladine. Pri maši je bilo ljudsko petje.

Po maši je množica rojakov popolno-

NAROČNIKOM "SVOBODNE SLOVENIJE"

Ko smo v številki z dne 18. decembra lanskega leta sporočili višino naročnine „Svobodne Slovenije“ za leto 1976 smo poudarili, da je znesel 1.400.— pesov začasen in da „bomo povišali sorazmerno s porastom inflacije in poviška cen.“ Kljub prizadevanju prav do zadnjega, da bi ostala naročnina nespremenjena, zaradi porasta cen v zadnjem času s sedanjo naročnino ne moremo vzdržati do konca leta. Primorani smo povišati naročnino v Argentini na 1.700.— pesov, za pošiljanje po pošti pa 1.800.— pesov. Prepričani smo, da bodo naročniki razumeli nujnost poviška in da bodo doplačali 300.— odn. 400.— pesov tisti, ki so že plačali 1.400.— pesov. Ostale pa prosimo, da plačajo novo določeno naročnino čim prej.

Uprava „Svobodne Slovenije“

dajal pojasnila določenih dogodkov. Krepko ploskanje je bilo zunanji izraz zahvale poslušalcev predavatelju za njegova izvajanja.

OBVESTILA

SOBOTA, 11. septembra:

V Slomskovek domu družabni večer s plesom, ki ga pripravlja 5. letnik Srednješolskega tečaja rav. Marka Bajuka. Sodeloval bo Slovenski instrumentalni orkester.

V Našem domu v San Justo igra „Domen“ ob 20. uri.

V Hladnikovek domu v Slovenski vasi bo ob 20. uri prosvetni večer. V sklopu mladinskega dne ga pripravljajo vse štiri skupine naraščajnikov.

Razstava Bare Remec v Slovenski hiši od 20. do 22. ure.

NEDELJA, 12. septembra:

Razstava Bare Remec v Slovenski hiši od 10. do 13. ure.

V Našem domu srebrni jubilej šole „Franceta Balantiča“ in mladinski dan. Ob 8. maša, ob 9.15 proslava.

Na Pristavi v Castelarju po mladinski maši ob 11 zanimivo predavanje „Človek in družba“ za mladino in starejše.

SREDA, 15. septembra:

Liga žena-mati v San Martinu bo imela svoj redni sestanek ob 18.30. Predavala bo ga. Marinšek o življenju Tolstoja. Vabljeni tudi možje in mladina.

SOBOTA, 18. septembra:

V Slomskovek domu v San Martinu bo imel ob 20 g. župnik Franc Bergant skioptično predavanje o starem Egiptu. Po predavanju domača večerja.

NEDELJA, 19. septembra:

V Slomskovek domu v San Martinu ob 10 predavanje msgr. Oreharja o verski vzgoji v družini.

V Slovenski vasi, 25. mladinski dan. V Slomskovek domu v Carapachayu ob 17 predavanje za starše, ki ga bo imel msgr. Orehar o „Verski vzgoji otrok danes in tukaj.“

V Slovenski hiši proslava šolskih otrok na čast škofu Sloskava. Ob 16 šolska maša, nato igra Mirka Kunčiča „Cmokee-Poskokee“ v izvedbi Slomskove šole.

NEDELJA, 26. septembra:

V Slomskovek domu velik Slovenski ljudski tabor v počastitev Ivana Cankarja, Simona Gregoriča, Dragotina Ketteja, Srečka Kosovela in vseh ustvarjalcev slovenske besede in pesmi. Istočasno praznovanje 15-letnice Slomskovega doma.

SKAD vabi vse mlade na tečaj za izpopolnitev v pisanju slovensčine, ki ga vodi pisatelj Zorko Simčič in sicer vsak petek v septembru ob 20.30 v Slovenski hiši.

ma napolnila obširno dvorišče z namenom, da prisostvuje komemoraciji pred spomenikom junakov.

Po znamenju s trobento, ki ga je dal mladi trolentač Cop, sta zastopnika Tabora in Vestnika položila venec pred spomenik. Fantovski pevski zbor je vso svečanost spremljal s slovenskimi pesmimi — žalostinkami. Prof. Stanko Jerebič je prebral za to priložnost zbrane značilne odlomke slovenskih pisateljev. Slavnostni govornik je bil predsednik Zedinjene Slovenije Marjan Loboda, ki je lepo orisal lik obeh žrtev komunizma. Poudaril je njun velik čut odgovornosti in njuno neomajno zvestobo pravim načelom in slovenskemu narodu. Govornik je posebej naglasil, da nas mora spomin na njuno nasilno smrt vse združiti, da bomo mogli uspešno nadaljevati boj proti komunizmu, ki še ni končan.

S pesmijo „Oče, mati“, ki so jo krepko zapeli vsi navzoči, je bila zaključena ta pietetna spominska proslava.

Spominsko proslavo pripravi vsako leto izmenoma ena izmed obeh organizacij borcev. Letošnjo spominsko proslavo je pripravil Tabor.

SDO Slovenska vas SFZ

Te vabita na svoj

25. Jubilejni MLADINSKI DAN

V NEDELJO, 19. SEPTEMBRA

s celodnevni programom

- 9.30 mladinska sv. maša
- 10.30 pričetek športnega programa opoldne bo na razploago kosilo
- 16.00 kulturni program
- 18.00 prosta zabava

Sodeluje: Slovenski instrumentalni ansambel

Slovensko katoliško akademsko starešinstvo vabi na tečaj, ki ga bo vodil

UNIV. PROF. Dr. MILAN KOMAR
pod naslovom

Filozofske korenine sodobnega erotizma

Tečaj bo zadnje soboto v mesecih septembru, oktobru in novembru v prostorih Slovenske hiše (Ramón L. Falcón 4158), od 16. do 19. ure. Vpisnina za tečaj \$ 500.—, vplačljiva pred začetkom prvega rednega predavanja. Za akademike in dijake popust. Prijave telefonsko na 655-2752. Začetek 25. septembra ob 16. uri.

Vabljeni vsi rojakji, posebno starešine in akademiki!

TA TEDEN V SAN JUSTU...

v soboto, 11. septembra:

ob 20.00 igra DOMEN v režiji Frida Beznika po igri DRUZABNO SREČANJE učencev in bivših učencev ter njih vzgojiteljev, ob srebrnem jubileju Balantičeve šole.

v nedeljo, 12. septembra:

ob 8.00 SVETA MAŠA in po njej AKADEMIJA ob 25-letnici šole. Govori dr. Jože Krivec.

ob 10.30 pričetek MLADINSKEGA DNE s športnimi tekmovanji, nato kosilo in

ob 16.30 razdelitev pokalov.

ob 17.00 igra DOMEN, nato pa

ob 19.00 PROSTA ZABAVA ob poskočnih zvokih

Lepo vabljeni vsi rojakji — od blizu in od daleč!

Odbor Zavetišča dr. Gregorija Rožmana išče

Kuharico

Plača po dogovoru, nastop takoj. Prijave na T. E. 653-8234 in 653-7793

Slovenski dom in Solski odbor V SAN MARTINU

vabita vse rojake na poučno in zanimivo predavanje v nedeljo, 19. septembra ob 10. Predaval bo msgr. Anton Orehar o "Verški vzgoji v družini".

ODBOR ZAVETIŠČA DR. GREGORIJA ROŽMANA

se zahvaljuje glavni kuharici ge. Mariji Podlogar, dalje ge. Anici Krajnik, ge. Veri Šurman, ge. Zajčevi in ge. Kozarjevi.

V imenu vseh rojakov, ki pričakujejo čimprejšnjo dovršitev zavetišča, Bog tisočkrat poplačaj

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escritano Público
Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

Specialist za ortopedijo in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pta. baja
Capital Federal
Tel. 41-1413

Ordinira v torek in petek od 17 do 20.
Zahtevati določitev ure na privatni telefon 623-4183.

Proslava šolskih otrok na čast škofu Antonu M. Slomšku, očetu slovenskih šol

bo v nedeljo, 19. septembra, ob 16. uri v Slovenski hiši, Ramón L. Falcón 4158, Capital
Na sporedu:

- Sv. maša za žive in rajne učitelje naših šol

- Igra pisatelja Mirka Kunčiča

„Cmokec-Poskokec“ ki jo v režiji gdč. Anice Šemrov pripravlja Slomškova šola.
Scena: Franc Vresnik

Vstopnice za otroke: \$ 20,00
za odrasle po \$ 50,00

V Slovenskem domu V SAN MARTINU

bo imel v soboto, 18. septembra ob 20 g. župnik France Bergant skioptično predavanje o starem Egiptu.
Po predavanju domača večerja

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Redacción y Administración:
Ramón L. Falcón 4158
1407 Buenos Aires
Argentina
T. F. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA/
Concesión N° 382

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 1.311.428

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1976 za Argentino: \$ 1.700.— (170.000), pri pošiljanju po pošti \$ 1.800.— (180.000); ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 20 USA dol.; obmejne države Argentine 12 USA dol.; Avstralija 25 USA dol.; Evropa 23 USA dol., ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 15 USA dol.; Evropa 17 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, T. E. 33-7213.

Prispevajte
v tiskovni sklad!

SLOVENCİ, SLOVENKE!

Organizirana slovenska skupnost se bo javno poklonila spominu velikih umetnikov naše besede in pesmi, Ivana Cankarja, Simona Gregorčiča, Dragotina Ketteja in Srečka Kosovela ob njihovih obletnicah na SLOVENSKEM LJUDSKEM TABORU, v nedeljo 26. septembra 1976 v Slomškovem domu v Ramos Mejía. Ob njihovem spominu se bomo spomnili tudi naše lepe Koroške, kjer je prav zadnje čase slovenska beseda in pesem ponovno preganjana po avstrijskih šovinistih. S tabora bomo poslali posebno resolucijo, v kateri bomo izrazili našo solidarnost s koroškimi brati v njihovem boju za pravice slovenstva in odločno protestirali proti podlim napadom avstrijske vlade nanje.

Počastili in zahvalili pa se bomo tudi našim pesnikom in pisateljem, ki danes med nami goje in ohranjajo lepo slovensko besedo in pesem, zvesti slavni prednikom, katerih obletnico slavimo.

Naše osrednje društvo ZEDINJENA SLOVENIJA, je na povabilo Slomškovega doma, ki letos praznuje 15. obletnico ustanovitve, sprejela pokroviteljstvo nad tem SLOVENSKIM LJUDSKIM TABOROM. Vabimo vse rojake, da se tega tabora množično udeležijo. Prosimo naše krajevne slovenske domove, šole in organizacije, da poskrbe, da bodo zastopani na taboru z močnimi delegacijami s slovensko zastavo in v spremstvu čim večjega števila narodnih noš!

ČAST DAJEMO, PRAVICO ZAHTEVAMO!

ZEDINJENA SLOVENIJA

Če si član SLOGE, star od 30 do 50 let, se lahko zavaruješ od 1. oktobra t. l. dalje

Za m\$N. 6.000.000.—

Kako? Vložiš m\$N 1.000.000 od katerih lahko vsakih 6 mesecev dvigneš lepe obresti, medtem boš zavarovan, naložba pa ostane tvoja last. Ne odlašaj! Pozanimaj se v uradnih urah ob: Ponedeljkih, sredah in petkih od 15. do 19. ure v združni pisarni: Bmė. Mitre 97, Ramos Mejía ali po T. E. 658-6574.

RUTA 205 FTE. ESTACION
TEL. 295-1197

AVDA. 25 de MAYO 136

ALMAFUERTE 3230
a 1 cuadra Municipalidad

AVDA. PAVON/H. YRIGOYEN 8854/62
TEL. 243-2291/3058 (Entre Boedo y Sáenz)

EZEIZA

C. SPEGAZZINI

SAN JUSTO

LOMAS DE ZAMORA

Opozarjamo, da imamo v Lomas de Zamora, v našem novem velikem lokalu, vedno na razpolago najfinejše pohištvo.

Ludvik Puš

(77)

NA DOLGO POT

Zadeva bi se bila s tem dejanjem končala, — če bi kozica že ne bila pristan, cela koza. Ali mislite, da je iz strahu pred krvoločnim sovražnikom ubrala pot pod noge in se jadrno zgubila v hosti. Nič takega! Obrnila se je proti psu in se mu hotela s svojimi na pol doraslimi rožički postaviti v bran. Ali ni bilo veliko junaštvo? Ko vidi, da ji pes ne more do živega, ga lepo začne izzivati. Tak volčjak pa si kaj takega seveda ne pusti dopasti. Postajal je divji, kazal ostre zobe in se s tako silo zaletaval proti nji, da sem imel pošteno opravka, da sem preprečil nesrečo.

Ob tem dogodku, ki se je za kozico ugodno končal, nama je prišla na misel podobna zgodba, ki jo je bila doživela z Luxom farovška služkinja Martina, le da se je njena izteklja žalostno. Neko nedeljo popoldne je vzela psa seboj, ko je hotela obiskati neko znano družino v okolici. Ker se je malo preveč zanesla, ni niti opazila, kam je pes šel, dokler ji ni pred noge položil okrvavljenege žila mrtvega belega jagnjeta. Jako je bila nesrečna, in kljub tempu, da je župnik brez žal besede ovčko lastniku plačal, ona le ni mogla zlepa tega

pozabiti, da ni na psa bolj pazila. In odsihmal ga ni več jemala seboj.

Kadar je bilo nama bolj tesno pri srcu in sva si želela popolne samote, sva usmerila svoj korak skozi zadnja vrata starega župnišča in zavila na levo v klanec ob pokopališkem zidu in se po ne preveč strmem naravnem koritu vzpenjala više in više, nad trg in njegovo cerkev, dokler ni gozdna goščava zatrla pogleda. Zaradi samotnosti je bil vedno Lux ob najini strani. Nad gozdno zaplato se je razprostirala prijazna oaza med dokaj strmimi gozdnatimi pobočji na obeh straneh, nagnjena proti opoldanskemu soncu. Na enem robu je bila vsa razorana od vsakoletnih hudourniških voda, drugače pa pokrita z zeleno preprogo trave, preprežene z drobnimi gorskimi rožicami, ki najlepše uspevajo ravno med nanešenim kamenjem, gosto pomešanim z rodovitno zemljo in rahlo prevlečenim s temnozelenim mahom. Tu je vladala samota in tišina, ki jo je kdaj pretrgal le krik vrane ali šoje, vedno pa ljubko prepletalo cvrčanje drobnih ptičkov po goščavju.

Semkaj sva se zatekla tudi, ko je kmalu po najini poti v Kufstein po-

štar spet zame prinesel pismo iz Amerike. V njem je stalo črno na belem, da je Trumanov vselitveni zakon že v veljavi in da je bil že tudi sprožen uradni postopek za najino izselitev v Ameriko. Pisanje je prišlo od slovenske Lige v Ameriki, imelo je torej uraden značaj. Vse naj se od moje strani čimprej spravi v red, da bi se kje kaj ne zataknilo in se tako vseelitev ne zavlekla. Sedaj je bila stvar resna.

Na najinem priljubljenem prostoru, na samotni trati v bližini malega potočka se je vedno dalo lepo kramljati in stvari mirno presojati. To pot sva prinesla semkaj nove skrbi, izselitev je je postala gotova stvar. Izselitev daleč proč od ljube domovine. Tukaj na Tirolskem sva ji bila še tako blizu, da sva skoraj dihala domači zrak.

Nobeden od naju ni gledal z optimizmom na te nove spremembe, ki naju sedaj čakajo, neka teža je legla na srce, vsak zase je molče iskal odgovorov na toliko vprašanj za bodočnost, nobeden se skoraj ni upal na glas povedati, kaj misli in kako čuti.

Lux je mirno ležal tik zraven na travi, nič se mu ni hotelo običajne živahnosti in tekanja okrog. Dognano je, da pes sluti skrbi, ki jih imajo ljudje, ki so mu blizu. Poznalo se mu je, da je drugačen kot ponavadi. Zganil se je samo, če sem od časa do časa vrgel ka-

menček ali preperelo šibo v vodo bližnjega potočka. Hitro je skočil po njo, da mi jo prinese, položil stvar predme, rahlo pomahal z repom in me gledal. Ko ni bilo od moje strani nobenega znaka, da bi se igral z njim, je vzel situacijo na znanje, povesil rep in se mirno vlegel na prejšnje mesto.

Glede izselitve v Ameriko župnik ni hotel nič slišati. Trdil je svoje, da za nas to ne bo dobro in vztrajal pri svojem prepričanju, da bo najbolj prav, če ostaneva tukaj, saj se bo sčasoma, ko se razmere v Avstriji uredijo in vrnejo v normalno stanje, tudi zame našla bolj primerna eksistenca. Jaz pa nisem videl stvari kot on. Avstrija ima svojih izobražencev več kot dovolj in ti bodo imeli prednost, na drugi strani pa nisem mogel nikjer v Avstriji biti siguren, da me domači komunisti iz Slovenije ne bodo še naprej zasledovali. Saj je bil ravno to vzrok, da sem sedaj v Tirolah, ker na Koroškem, kjer sem eksistenco že skoraj imel in so mi za pozneje obljubili še boljše, nisem mogel ostati. Tako ni pomagalo nič vse ugibanje, na koncu je bil vedno samo en izhod — izselitev. Treba se je torej v svo resnostjo in brez oklevanja lotiti priprav za pot čez morje, in si predvsem pridobiti potrebne papirje, kar bo gotovo sitno in tudi ne enostavno delo, ki naju sedaj čaka.

Na poti domov skozi gosto hosto se

Lux ni ganil od naju. Vedno ostro pokonci stoječa, prišpiciena ušesa so bila videti nekako mlahava, rep mu je visel navzdol in neprestano se je motal okrog nog. Zvesta žival je slutila, da z nama ni tako, kot je bil vajen, in se prilagodila najinem položaju.

Še marsikaj bi lahko povedal o tem plemenitem psu, ki je lahko kljuka na vratih s tacami odpiral in se prijavljval na obisk v najino sobi, kadar mu spodaj pri drugih ni bilo kaj všeč. Vedno je tudi prišel, kadar je bilo veliko cerkvenega zvonjenja pri kaki slovesnosti ali pogrebu. Tega ni maral, vznemirjalo ga je, zato je prišel v vas in se pri nas skrnil pod posteljo.

Na koncu zgodbe o Luxu moram omeniti še njegovo obnašanje na dan najinega odhoda iz Hopfgartna. Zagledal je na hodniku kovčke in potem naju, kako se odpravljava na pot. Postal je silno nemiren; tekal je od sobe do sobe, po stopnicah gori in doli, pa spet k nama, ko naju je našel, potem se pa ni pustil odgnati. Njegov gospodar ga je moral pošteno okregati in mu zagroziti z bičem, da je ubogal. Tik pred odhodom je spet od nekod pridrl k nama in ostal tam, dokler ga niso s silo odveli v kuhinjo in jo zaklenili. Notri je začel praskati po vratih in otožno tuliti. Čutil je, da ga zapuščajo dobri prijatelji in je v svoji zvestobi jokal za njimi. (Bo še)